

INFORMACIJA APIE PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNES

Pirmoji Lietuvos tautinė olimpiada įvyko 1938 m. Kaune. Dalyvavo Latvijos, JAV, D.Britanijos, Brazilijos, Lietuvos, iš viso 182 sportininkai. Lietuvai esant TSRS sudėtyje olimpiados nevyko.

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) iniciatyva po 40 metų pertraukos buvo atkurtos senosios tradicijos ir **1978 m. birželio 27–liepos 3 d. Toronte (Kanada) buvo surengtos I pasaulio lietuvių sporto žaidynės (toliau – PLSŽ)**, skirtos Lietuvos Nepriklausomybės 60-mečiui, kuriose dalyvavo **1101** sportininkas iš JAV, Kanados, V.Vokietijos, D.Britanijos, Australijos ir Argentinos. Lietuviai rungtyniavo 11 sporto šakų. Emblema žaidynėms sukūrė žinomas grafikas torontiškis Telesforas Valius.

II PLSŽ vyko 1983 m. birželio 25-liepos 4 d. Čikagoje (JAV). Tomis dienomis ten vyko Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo posėdžiai ir Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, Dainų šventė. Trylikos sporto šakų varžybose dalyvavo **1127** sportininkai iš JAV, Kanados, Australijos, V.Vokietijos.

III PLSŽ vyko 1988 m. gruodžio 26-31 d. Adelaidėje (Australija). Tuo metu ten vyko XV Australijos lietuvių dienos. Trečiose PLSŽ pirmą kartą dalyvavo ir atgimstančios Lietuvos sportininkai (krepšinis, plaukimas, stalo tenisas, šachmatai). Dalyvavo **487** sportininkai iš Australijos, JAV, Kanados ir Lietuvos.

1990 m. liepos 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą Nr.250 „Dėl IV pasaulio lietuvių sporto žaidynių surengimo“. Tuo metu Ministrų kabinetui vadovavo Kazimiera Prunskienė. Organizacinio komiteto pirmininku buvo paskirtas LR Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas, žaidynių dalyvius sveikino LR Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. **IV PLSŽ vyko 1991 m. liepos 27-rugpjūčio 4 d.** dvylikos Lietuvos Respublikos miestų ir miestelių sporto bazėse (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Kėdainiuose, Raseiniuose, Elektrėnuose, Palangoje ir Nidoje). Taip pat Kaukazo (Gruzijos Respublika) bei Himalajų (Nepalas) kalnuose. Rungtyniauta 22 sporto šakų varžybose, iš viso buvo **akredituoti 6395 dalyviai**, iš jų – 3695 sportininkai ir jų treneriai iš 12 pasaulio šalių (Argentinos, Australijos, D.Britanijos, Estijos, Gruzijos, JAV, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rusijos ir Vokietijos). Iškilmingas žaidynių atidarymas įvyko 1991 m. liepos 27 d. Kaune, Ažuolyno komplekse, o uždarymas rugpjūčio 4 d. Vilniuje, Kalnų parke. Labiausiai žaidynių šventinę nuotaiką aptemdė šiurpi tragedija: liepos 31 d. Medininkų pasienio poste buvo išžudyti Lietuvos muitininkai ir policininkai, dėl to žaidynės buvo sustabdytos. Rugpjūčio 3-ąją, per aukų laidotuves, nebuvo rengiamos jokios varžybos: dalyviai kartu su visa Lietuva pagerbė žuvusiuosius.

V PLSŽ vyko 1995 m. liepos 30-rugpjūčio 5 d. aštuoniuose Lietuvos miestuose ir rajonuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Trakuose, Šiauliuose, Elektrėnuose, Alytuje, Širvintose), Kanadoje vyko kalnų slidinėjimas. Organizacinio komiteto pirmininku buvo LR Ministras Pirmininkas-Adolfas Šleževičius, žaidynes globojo LR Prezidentas Algirdas Brazauskas. V PLSŽ buvo **akredituoti 6198 dalyviai**, iš jų – 4575 sportininkai ir jų treneriai iš 16 valstybių (Argentinos, Australijos, Baltarusijos, D.Britanijos, Estijos, JAV, Kanados, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, N.Zelandijos, Rusijos, Ukrainos, Venesuelos, Vokietijos). Rungtyniauta dvidešimt septynių sporto šakų varžybose. Varžybos vyko 8 miestuose ir rajonuose (Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Trakų r., Elektrėnuose, Alytuje, Klaipėdoje, Širvintose). 1995 m. liepos 30 d. vyko pasaulio lietuvių sporto sąjungų kongresas, kurio metu buvo priimtas nutarimas 1998 m. vykdyti II Lietuvos tautinę

olimpiadą jungiančią VI PLSŽ bei stipriausiųjų pasaulio lietuvių sportininkų čempionatus, o 1997 m. kovo 14 d. priimta Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijų rezoliucija dėl II Lietuvos tautinės olimpiados ir VI pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizavimo 1998 m. Lietuvoje.

II Lietuvos tautinės olimpiada (toliau–LTO) ir VI PLSŽ vyko 1998 m. birželio 23-30 d. Organizaciniam komitetui vadovavo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas. Atidarymo šventė įvyko 1998 m. birželio 27 d. Kaune, S.Dariaus ir S.Girėno sporto centre, dalyvius sveikino LR Prezidentas Valdas Adamkus, uždarymo šventė vyko birželio 30 d. Vilniuje, Lietuvos operos ir baleto teatre. Dalyvavo sportininkai iš 18 šalių (Argentinos, Australijos, Austrijos, Baltarusijos, Danijos, D.Britanijos, Estijos, JAV, Izraelio, Kanados, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rusijos, Prancūzijos, Ukrainos, Švedijos, Vokietijos). Buvo **akredituoti 4722** dalyviai, iš jų – 1069 LTO sportininkai ir jų treneriai, 1492 VI PLSŽ sportininkai ir jų treneriai. Varžybos vyko 10 Lietuvos miestų ir rajonų (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Palangoje, Telšiuose, Trakuose ir Elektrėnuose). II LTO varžybos vyko 13-oje, o VI PLSŽ – 17-oje sporto šakų. Žaidynių metu Lietuvoje vyko ir moksleivių olimpinės žaidynės, skirtos Lietuvos mokyklos 600 metų jubiliejui.

VII PLSŽ vyko 2005 m. birželio 30-liepos 4 d. Vilniuje. Organizaciniam komitetui vadovavo Vytautas Nėnius, Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius. PLSŽ buvo skiriamos Lietuvos valstybės – karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos, Europos kultūros konvencijos 50-ies metų jubiliejui bei Jungtinių Tautų paskelbtiems Tarptautiniams kūno kultūros ir sporto metams paminėti. VII PLSŽ vyko 17-oje sporto šakų. Taip pat 10 sporto šakų vyko parodomosios varžybos. Iš viso **akredituoti 5138** dalyviai. Varžybos vyko Vilniuje, Kauno rajone ir Marijampolėje. Dalyvavo 18 šalių sportininkai (Argentinos, Australijos, Baltarusijos, Danijos, Didžiosios Britanijos, Estijos, JAV, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rusijos, Prancūzijos, Švedijos, Ukrainos, Urugvajaus, Venesuelos, Vokietijos). Žaidynių atidarymo šventė vyko 2005 m. liepos 2 d. Siemens arenoje. Žaidynių dalyvius sveikino Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus.

VIII PLSŽ vyko 2009 m. birželio 25–28 d. Vilniuje. Organizaciniam komitetui vadovavo Algirdas Raslanas Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius. PLSŽ buvo skiriamos Lietuvos vardo paminėjimo 1000-čiui ir „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ paminėjimui. Vyko 26 sporto šakų varžybos. Kalnų slidinėjimo varžybos vyko JAV. **Akredituotas 3161** dalyvis. Dalyvavo sportininkai iš 16 šalių (Australijos, Baltarusijos, D.Britanijos, Estijos, Ispanijos, JAV, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Rusijos, Švedijos, Suomijos, Prancūzijos, Vokietijos). Žaidynių atidarymas vyko 2009 birželio 27 d. Vilniuje, Kalnų parke. Žaidynių dalyvius pasveikino VIII PLSŽ globėjas Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus.

IX PLSŽ vyko 2013 m. birželio 27–30 d. Klaipėdoje, kalnų slidinėjimo varžybos – Australijoje. Iškilmingas žaidynių atidarymas vyko birželio 28 d. Klaipėdos „Švyturio arenoje“, kuriame dalyvius sveikino žaidynių globėja Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, žaidynių Organizacinės darbo grupės vadovas, vidaus reikalų viceministras Elvinas Jankevičius, Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas. Po iškilmingos visų dalyvių eisenos žaidynių ugnį įžiebė ilgametis žaidynių dalyvis Prezidentas Valdas Adamkus. Birželio 29-osios vakarą žaidynių dalyviai linksminosi vakaronėje ant Baltijos jūros kranto. Birželio 30 d. įvyko Pasaulio lietuvių sporto forumas. Žaidynėse dalyvavo apie **3000** dalyvių – sportininkų, trenerių, delegacijų vadovų iš Lietuvos ir 20 kitų šalių. Iš užsienio atvykusių lietuvių sportininkų skaičius siekė 700. Gausiausios delegacijos iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Baltarusijos, Latvijos. Žaidynėse sportininkai varžėsi 24 sporto šakose, vyko ir neįgaliųjų rungtynės. Populiariausios sporto šakos – krepšinis, orientavimosi sportas, lengvoji atletika, stalo tenisas, plaukimas. Išdalinta 600 medalių komplektų.